

PORT
PAYÉ
HELLAS

Έλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης' Αττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 56 1 Μαρτίου 2001

Τό λάβαρο ή τήν ἐμπειρία;

Κρατᾶμε καί λιτανεύουμε τό λάβαρο τῆς Όρθοδοξίας καί παραδίδουμε, ή, σωστότερα, προδίδουμε καθημερινά τήν ἀγιότατη ἐμπειρία. Τήν προσωπική, ζωντανή μετοχή στό μυστήριο τῆς οἰκουμενικῆς Έκκλησίας. Τή γλυκειά καί ὀνοκακινιστική κοινωνία μέ τό σαρκωμένο Λόγο τοῦ Θεοῦ. Τή γεύση καί τήν ἐνεργοποίηση τῶν καρπῶν τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Γιορτάζουμε, τοῦτες τίς μέρες καί πανηγυρίζουμε, τήν Όρθοδοξία μας. Πλέκουμε στεφάνια μέ τά εύωδιαστά ἄνθη τῆς Δημιουργίας τοῦ Θεοῦ καί μέ τά τεχνητά, λεκτικά ἄνθη τοῦ δικοῦ μας μυστικοῦ παραδείσου. Άλλά τά στεφάνια μας δέν τά κατακυρώνουμε μέ τή σφραγίδα τῆς πιστότητας καί δέν τά ἐμπλουτίζουμε μέ τό εύωδιαστό μύρο τῆς λατρείας μας. Τά λιτανεύουμε στή λεωφόρο τῆς ἴστορίας, μέ ἄπνοια αἰσθημάτων καί μέ βαρυθυμία, πού προδίδει ρουτίνα. Άκριβῶς, ὅπως περιφέρουν τά τιμητικά στέφανα οι μισθιφόροι, πού προπορεύονται στή νεκρική πομπή.

Ηγιορτή τῆς Ὁρθοδοξίας, πού δεσπόζει στό λατρευτικό μας τυπικό και ἀποτελεῖ κύριο ὅξονα στὸν ἐτήσιο κύκλο τῶν Εὐχαριστιακῶν μας Συνάξεων, δέν ἀποτελεῖ μακρυνόντα μνημησην ἴστορικῶν περιστατικῶν και ἀνακύκλωση στὴ μνήμη μας ἡρωϊκῶν προγονικῶν κατορθωμάτων. Εἶναι ἡ βίωση, «έδω καὶ τώρα» τῆς ἀτίμητης ἐμπειρίας ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας. Αὔτο, πού ἔζησε ἡ πρώτη Ἐκκλησία. Αὔτο, πού ἔθρεψε τίς γενιές τῶν μαρτύρων. Αὔτο, πού δημιούργησε τὴ μέθη τῆς ἀφοσίωσης στὸ πρόσωπο τοῦ Σταυρωμένου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὔτο, πού φώτισε, παρηγόρησε, χειραγώγησε τὸν ἀνθρωπὸν καὶ νοημάτισε τὴν πορεία του πρός τὴν ἔσχατη χαρά τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ολη ἡ ἀνθρώπινη περιπέτεια, ὅλο τὸ θησαύρισμα τῆς ἀνθρώπινης ἀγωνίας, τῆς ἀναζήτησής του μέσα στὸ πυκνό δάσος τῶν ἴστορικῶν γεγονότων, ὅλη ἡ δοκιμὴ τῆς προσωπικῆς ἀδυναμίας καὶ ἡ συνάντηση μὲ τὴν ἀπεριόριστη δύναμη, πού ἔκπορεύεται ἀπό τὸ κενό μηνιεῖο τοῦ ἀναστημένου Ἰησοῦ, ὅλο τὸ ἴστορικό τῆς πορείας τῶν εὐαίσθητοποιημένων ὑπάρξεων ἀπό τὴν μοναξίᾳ στὴν κοινωνία τῆς ἀγάπης καὶ ἀπό τὴν ἀθλιότητα τῆς ἀλλοτρίωσης στὴν ἀγιότητα, ὅλος αὐτός ὁ πλοῦτος συνάπτεται καὶ συναπαρτίζει τὴν ὄντολογία, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμπειρία τῆς Ὁρθοδοξίας.

Τὴν Ὁρθοδοξίαν ἔζησαν οἱ πατέρες μας. Καὶ τή μεταποίησαν σέ ἴστορία. Καί προσφέρεται νά τὴ ζήσουμε καὶ μεῖς, Καί νά τή μεταποίησουμε σέ προσωπική καὶ σέ καθολική ἴστορία. Νά μποῦμε στὸ φῶς της. Νά λουστοῦμε στίς ἀκτῖνες τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Νά γευτοῦμε τὴν ἀπεριόριστη θεϊκή Ἀγάπη. Νά ἀσκήσουμε στὸ πλάτος καὶ στὸ βάθος, πού ἀντέχουμε νά φτάσουμε, τὴν ἀγάπη. Νά περπατήσουμε στὸ δρόμο, πού δείχνει νά ἔχει ἀφετηρία τῇ γῇ καὶ προορισμό τὴν ἀπέραντη ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης.

Μή, πρός Θεοῦ, περιορίσουμε τὴ συμμετοχή μας στὴ λιτάνευση τοῦ λαβάρου τῆς Ὁρθοδοξίας. "Ας σκύψουμε, νά γευτοῦμε τὸ δυνατό κρασί τῶν θείων δωρεῶν. Καί νά κάνουμε προσωπική μας ἐμπειρία τὴν πληρότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, πού τὴ γεύτηκαν καὶ τὴν ἀπόλαυσαν οἱ ἄγιοι.

Δειγματοληψία ἀνειλικρίνειας

Ιυκά τά κύματα τῆς ἀνειλικρίνειας, πού ἐκπέμπονται ἀπό τό ἐκκλησιαστικό διευθυντήριο. Ἀπό τήν καθέδρα, πού ἔχει στηθεῖ «εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ». «Εἰς τύπον» τῆς ἀπόλυτης ἀλήθειας. Οἱ ἀνακοινώσεις τῆς ἀναλήθειας καὶ οἱ ἐκδηλώσεις τῆς ἀνειλικρίνειας μολύνουν τήν ἀτμόσφαιρα τοῦ πανάσπιλου Θυσιαστηρίου, ὑποβαθμίζουν τόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο σέ ἀγοραϊο συγκρότημα καὶ μεταδίδουν τό μόλυσμα σ' ὀλόκληρη τήν ἴερή παρεμβολή.

Δέν είναι λίγες οἱ περιπτώσεις, πού ἀσχοληθήκαμε μέ τήν ἀνειλικρίνεια τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης, πού «συμπνίγει» τό Συνοδικό, χαρισματικό λόγο τῆς ἐντιμότητας καὶ τῆς ἀλήθειας. Μέ τή συνήθεια τοῦ προκαθημένου Χριστοδούλου νά ἀθετεῖ τήν ἐπιταγή τοῦ Κυρίου μας «ἔστω ὁ λόγος ὅμῶν ναὶ ναὶ, οὐ οὐ· τό δέ περισσόν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἔστιν» (Ματθ. ε' 37) καὶ νά ἐπικαλύπτει τίς προθέσεις του καὶ τά γεγονότα μέ τό μανδύα τῆς ἀπάτης. Ὁ φακός τοῦ δημοσιογράφου τόν συλλαμβάνει συχνά-πυκνά νά ψεύδεται. Νά βγάζει πρός τά ἔξω ἄλλο λόγο καὶ ἄλλη εἰκόνα. Πού δέν ἔχουν καμμιά σχέση μέ τήν ἀλήθεια καὶ καμμιά ἀνταπόκριση στήν πραγματικότητα. Νά ἔξαγγέλλει δραστηριότητες, πού δέν κινοῦνται καὶ δέν ἐμφανίζονται, παρά

μόνο στά δημοσιογραφικά χαρτιά. Καί νά κοσμεῖ μέ πλαστικά, λεκτικά ἄνδη τίς δυσάρεστες ὄσμες τοῦ στενοῦ περιβάλλοντός του καὶ ὅλων τῶν χώρων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἔξουσίας, ὅπως ἀκριβῶς οἱ νεκροπομποί διακοσμοῦν μέ φυσικά ἄνδη τά φέρετρα, πού περικλείουν τή φθορά καὶ τή σήψη.

Ἐπανερχόμαστε στό πρόβλημα, ἀκριβῶς ἐπειδή ἡ πρόκληση είναι ἀλλεπάλληλη καὶ καταιγιστική. Κατάσταση μόνιμη. Ἀρρώστια μέ συνεχεῖς ὑποτροπές.

Ἀφήνουμε τίς δέσμες τῶν περιστατικῶν τῆς ἀνειλικρίνειας, πού διακλαδίζονται στούς ποικίλους τομεῖς τῆς διοικητικῆς καὶ τῆς ποιμαντικῆς διακονίας. Τό ψέμα καὶ τήν ἀπάτη, πού ὑφαίνονται καθημερινά στόν τάπητα τῆς σύγχρονης ἐκκλησιαστικῆς ιστορίας. Ἄδυνατο νά τά συλλέξει κανείς ὅλα καὶ νά τά συνδέσει στόν πίνακα τῶν ἀνειλικρινῶν μεθοδεύσεων τοῦ σημερινοῦ προκαθημένου. Ἐπιλέγουμε ἔνα καὶ μόνο παράδειγμα. Δεῖγμα ἀπό τό μειγμα τῆς ἐπικαιρότητας. Ἰκανό, ὅμως, νά δώσει τό στίγμα. Καί νά ἀποκαλύψει τό μολυσμό τῆς πνευματικῆς ἀτμόσφαιρας στά δώματα τῆς διοίκησης.

Τό πανελλήνιο καὶ ἡ εύρύτερη Ὁρόδοξη οἰκογένεια γνωρίζει τή διατα-

ραχή τῶν σχέσεων καί τήν ἀντιπαλότητα, πού ἔχει ἀναπτυχθεῖ ἀνάμεσα στά δυό ἐκκλησιαστικά κέντρα, τό Φανάρι καί τήν Ἀθήνα. Ὁράματα κοσμικά καί λάθη τακτικῆς ἔχουν φέρει τούς Ἐπισκόπους τῶν δυό ἱστορικῶν θρόνων σέ θέση μάχης. Οἱ καχυποψίες, αὐτή τῇ στιγμῇ, εἰναι διογκωμένες. Ἡ ἔχθρότητα σέ φάση ἔκρηξης. Οἱ μυστικές διαβουλεύσεις στά διευθυντήρια τοῦ Βοσπόρου καί τῆς ἐλληνικῆς πρωτεύουσας ἀναζητοῦν τρόπους γιά νά πλήξουν τὸν ἀντίπαλο, νά ταπεινώσουν τήν ἀντίπερα ἔπαρση καί νά στήσουν τρόπαιο νίκης, πού θά δικαιώσει καί θά ὑπερυψώσει ἱστορικά τὸ νικητή.

Τά προβλήματα φάνηκαν ἀπό τήν πρώτη στιγμή τῆς ἐκλογῆς καί τῆς ἀνάδειξης τοῦ Χριστοδούλου στό θρόνο τῶν Ἀθηνῶν. Ἄλλα, ἀντί νά διευθετηθοῦν καί νά ἀνοίξουν τή δίοδο τῆς συνεννόησης καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, οἱ ἄστοχες πρωτοβουλίες ἔσκαψαν βαθύτερα τίς πληγές καί παγίωσαν τίς πικρίες.

Ίδιαίτερα, ἡ δεύτερη ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχη Βαρθολομαίου στήν Ἀθήνα, πού δηλώθηκε «ἰδιωτική» καί πού ἔξελιχτηκε σέ κάτι περισσότερο ἀπό «ἐπίσημη», ἐνόχλησε ἀφάνταστα τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο. Ὁ Πατριάρχης παρήλασε ως θριαμβευτής καί ως θηρευτής τῆς λαϊκῆς ἐπιδοκιμασίας. Καί ὁ Χριστόδουλος ἀναγκάστηκε νά συρθεῖ σέ δεύτερο πλάνο, ως κομπάρος, μέ τσαλακωμένο προφίλ καί μέ μειωμένη δημοτικότητα.

Ἡ ἀρχιεπισκοπική ἐνόχληση δέν ἔμεινε κρυφή. Ὁ ἴδιος δ. κ. Χριστόδουλος προσπάθησε νά μακιγιάρει καί νά πλαστικοποιήει τό ὅφος του, γιά νά

δείξει, ὅτι διατηρεῖ ζεστή καί γόνιμη τήν παλιά φιλία καί τήν ἀδελφική «ἐν Χριστῷ» κοινωνία μέ τόν Πατριάρχη Βαρθολομαίο. Ἄλλα οἱ δικοί του ἀνθρωποί, ἔκεινοι, πού λανσάρουν στά μίντια τίς χαρές του καί τίς συνοφρυώσεις του, τίς κορόνες του καί τίς ἀπογοητεύσεις του, ζεστάθωσαν ἐναντίον τοῦ Φαναριώτικου ἐπιτελείου καί προσωπικά ἐναντίον τοῦ Πατριάρχη. Προσπάθησαν νά δώσουν τή δική τους ἀποψη, ἥ, σωστότερα, τή δική του ἀποψη, γιά τά ἀκανθώδη θέματα, πού ἐνοχλοῦν τούς δυό παλιούς φίλους καί νά ὑποβαθμίσουν τή σημασία τῆς τελευταίας, «ἰδιωτικῆς» ἐπίσκεψης τοῦ κ. Βαρθολομαίου στήν ἐλληνική πρωτεύουσα.

Ο δημοσιογράφος τῆς καμαρίλας του, λίγες μέρες πρίν πατήσει ὁ Πατριάρχης τό πόδι του στήν ἐλληνική γῆ, ἀποτύπωσε στό ἐνθετο τοῦ «Ἐλεύθερου Τύπου» τό βαρύ κλίμα, μέ ἔνα ἄρδρο, πού ἔσταζε φαρμάκι. Ἔπιτιλος τοῦ ἄρδρου: «Χριστόδουλος-Βαρθολομαίος: Πῶς ἀπό τή θερμότητα τῶν σχέσεων φθάσαμε στήν «παγωνιά». Καί τίτλος: «Δυσό “ξένοι” στήν *ἴδια πόλη*». Κάτω ἀπό αὐτούς τούς ἐντυπωσιακούς τίτλους ξετυλίχτηκε τό κουβάρι τῶν παρεξηγήσεων καί τῶν πικριῶν, ὅπως ξέρει νά τό ξετυλίγει ἥ «ἐδῶ» πλευρά. Τά παράπονα, πού βαραίνουν τίς συνειδήσεις τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας καί, περισσότερο, τήν εύαισθησία τοῦ προκαθημένου Χριστόδουλου. Πεντάστηλο τό ἄρδρο. Ἅτελειωτα τά αἰχμηρά ἀγκάθια, πού πληγώνουν τήν ἐνότητα.

Στό ἐνθετο τῆς μεθεπόμενης ἑβδομάδας καί ἐνῶ ὁ Πατριάρχης βρισκόταν στήν Ἐλλάδα, δ. κ. ιδιος δημοσιογρά-

φοις, ό ύπογραφέας καί μεταφορέας τοῦ «σατραπίσκου» Χριστοδούλου, (όπως τόν ἀποκάλεσε ὁ Κορίνθου), ἐπανῆλθε, μέ τήν ἴδια φαρμακερή γραφίδα του καί πληροφόρησε τούς 'Ορθόδοξους "Ελληνες ἀναγνῶστες του, ὅτι «Οἱ ἐκκρεμότητες παραμένουν». «Ἐπιθεβαιώθηκαν», γράφει στόν κορμό τοῦ ἄρδρου του, «οἱ δυσοίωνες προβλέψεις ὅτι ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης δένθά ἀντιδράσει στήν πρόδεση τῆς κυβέρνησης Σημίτη νά μετατρέψει τήν Ἑλλάδα σέ κράτος ἄρχησκο, ἄδεο». Καί ἀφοῦ καταστρώνει, σέ ἔκταση δυό περίπου σελίδων, τά καινούργια παράπονα τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κατεστημένου, πού τά προκάλεσε ἡ ἐδῶ παρουσία τοῦ Πατριάρχη, κλείνει τό ἄρδρο του μέ τήν παρακάτω παράγραφο:

«Ἡ κυβέρνηση Σημίτη ἀξιοποιεῖ ὅσο γίνεται περισσότερο τή στάση τοῦ Πατριάρχου. Ἀμέσως κυκλοφόρησε δημοσκοπήσεις μέ αὐξημένη τή δημοτικότητά του καί είναι καταγιστικό τό προπαγανδιστικό πῦρ μέ τό ὅποιο θέλει νά ἀποδείξει ὅτι τό πρόσωπο τοῦ Πρωθιεράρχου είναι αύτό τοῦ Πατριάρχου καί ὅχι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ἀπό τήν ἄλλη τό Πατριαρχεῖο, ὡς δεσμός πού προϋπῆρχε τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, δά ἐπρεπε νά γνωρίζει πολύ καλά ὅτι οἱ σχέσεις του μέ τήν Ἑλλαδική Ἐκκλησία είναι μονιμότερες καί ἀδελφικές καί ἐπομένως δέν είναι δυνατόν νά δίγονται ἐν ὀνόματι ὅποιασδήποτε ἄλλης σχέσεως ἡ σκέψης.

Αύτά δέν είναι τά μόνα καυτά βλήματα, πού ἐκτοξεύτηκαν ἀπό τά δημοσιογραφικά πολυβολεῖα τής Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἀπό τόν περασμένο 'Οκτώ-

βριο ἴσαμε σήμερα, ό δρίζοντας όλοένα καί σκοτεινιάζει καί οἱ λεκτικοί κεραυνοί διασταυρώνονται πάνω ἀπό τό ἔκπληκτο ἐκκλησιαστικό πλήρωμα.

'Ο ἴδιος δημοσιογράφος, ὁπωσδήποτε «καδ' ὑπαγόρευσῃ», ἀνακατεύει συνεχῶς τή χύτρα τῶν παθῶν καί τῶν ἐμπαθειῶν, συντηρεῖ τή θερμοκρασία τῆς διαμάχης στή στάθμη τοῦ βρασμοῦ καί προκαλεῖ ἀκατάπαυστα τό δημόσιο ἀντίλογο.

Λίγο πρίν τά Χριστούγεννα, τή γιορτή τῆς ἀγάπης καί τῆς λατρείας, ἔνας δεύτερος maker τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ image, βετεράνος τῆς δημοσιογραφίας, πού, ἐντελῶς τιμητικά καί φιλικά, ἔχει διοριστεῖ ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικοινωνιακῆς Μορφωτικῆς 'Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς 'Ἑλλάδος, πρόθιαλε μαχητικός στίς στήλες Κυριακάτικης ἐφημερίδας καί ζωγράφισε, μέ μελανά χρώματα, τόν πίνακα τῶν διαφορῶν καί τό βαθύ ψυχικό χάσμα, πού ἔχουν κόψει τίς προσθάσεις ἀγάπης καί κοινωνίας στούς δυό ἀντρες. 'Οξύς καί ἀναλυτικός, δέ διαφωνεῖ μέ τούς «δύραθεν» συναδέλφους του στόν ἐντοπισμό τῶν περιστατικῶν, πού προκάλεσαν τήν ἐπικίνδυνη κρίση, διαφοροποιεῖ, ὅμως, τή γραφίδα του, καθώς προσπαθεῖ νά ἀπαλλάξει ἀπό κάθε εύθύνη τό φίλο του Ἀρχιεπίσκοπο καί νά στήσει τόν ὄγκο τοῦ καταλογισμοῦ μπροστά στήν πύλη τοῦ Φαναρίου.

Μακροσκελέστατο τό ἄρδρο του. Πολλές οἱ πτυχές, πού ἐγγίζει ό κάλαμός του. Τραχεῖα ἡ κριτική, πού ἀπευθύνει στόν Πατριάρχη προσωπικά καί στό Συνοδικό ἐπιτελεῖο του.

«Τό ποιός "ῆρξατο χειρῶν ἀδίκων"

γράφει, τό γνωρίζει όλος ο θρησκευόμενος κόσμος καί πολύ περισσότερο οί ἀσχολούμενοι μέ τήν ἐκκλησιαστική μας ζωή. Ἀκολουθώντας τό παράδειγμα τοῦ συντάκτη σας ἐπιτρέψτε μου νά ἀπαριθμήσω καί ἐγώ κάποιες νοοηρές ἐπιλογές πού δημιουργοῦν ἑστίες σύγκρουσης....».

Καί ὀρχίζει νά ἀραδιάζει τήν ἐπτάριθμη κλίμακα τῶν αἰτιάσεων, πού ψύχραναν τήν ἀγάπη καί ἔφεραν τίς δυό Ἐκκλησίες στά ὁχυρώματα τῆς ἀντιπαλότητας. Μεταφέρουμε ἐδῶ μόνο τήν πέμπτη καί τήν ἔθδομη παράγραφο:

«5) Τό ἐπίσημο ταξίδι τοῦ Πατριάρχη στήν Ἑλλάδα, ἐνῶ δέν ἔγινε ἐπί δόκτω ὀλόκληρα χρόνια, λόγω τῆς ἐπίμονης ἄρνησης τοῦ Σεραφείμ, ἥρθε νά δημιουργήσει μιά σειρά ἀπό προβλήματα...»

7) Ή πρόσφατη κάθε ἄλλο παρά... ἰδιωτική ἐπίσκεψη, θά μποροῦσε λίαν ἐπιεικῶς νά θεωρηθεῖ... «εἰσπήδησις» τοῦ Πατριάρχη στήν Αύτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας. Πῶς νά χαρακτηρίσει κανείς τίς ἀπρέπειες πού ἔγιναν στή Μονή Ὁσίου Λουκᾶ στή Θήβα, στό Περιστέρι καί στά Μέγαρα; Ποῦ προκλήθηκε ἐδῶ ὁ Πατριάρχης γιά νά ἀντιμετωπίσει μ' αὐτό τόν τρόπο τόν Ἀρχιεπίσκοπο μέσα στό ἴδιο του τό σπίτι;

«Η μήπως οἱ ἰδιωτικές συζητήσεις τοῦ Πατριάρχη μέ τούς δημοσιογράφους προάγουν τίς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν; Καί περίμενε, στά σοθαρά, ύστερα ἀπ' ὅλα αὐτά, νά στείλει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀντιπρόσωπο τῶν Μητροπόλεων τῶν Νέων Χωρῶν στήν Κληρικολαϊκή τοῦ Φαναρίου;».

Πιστεύουμε, πώς δέν ὑπάρχει ἀνάγ-

κη νά παραδέσουμε καί ἄλλα κείμενα φίλων καί ὑποτακτικῶν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, γιά νά πείσουμε τούς ἀναγνῶστες μας, ὅτι οἱ δύο Ἐκκλησιαστικοί ἄντρες, ὁ Πατριάρχης καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, βρίσκονται σέ φάση σκληρῆς διαμάχης. Καί ἀκόμα, ὅτι τά σενάρια τῆς προοδευτικῆς ἔντασης τῶν σχέσεων δέν γράφονται ἀπό τούς δημοσιογράφους, πού ἀντιπολεύονται τόν Ἀρχιεπίσκοπο, ἀλλά ἀπό ἐκείνους, πού «παίρνουν γραμμή» ἀπό τόν ἴδιο.

⌘

Γυρίστε τώρα τό φύλλο. Καί παρακολουθεῖστε πῶς ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐκφράζεται καί πῶς δημοσιογράφοις καί κάποιοι ἄλλοι, κοντινοί του κόλακες. Ἀμέσως θά σχηματίσετε τήν ἐντύπωση, πώς ὁ κ. Χριστόδουλος χτυπάει «μιά στό καρφί καί μιά στό πέταλο».

Μετά τό τέλος τῆς «ἰδιωτικῆς» ἐπίσκεψης τοῦ Πατριάρχη, πού τό ἐπικοινωνιακό στέλεχος τοῦ Χριστοδούλου τή χαρακτήρισε «εἰσπήδηση», ὁ Ἀρχιεπίσκοπος δήλωσε: «Οἱ ἐφημερίδες δέλησαν νά ἀμαυρώσουν αὐτή τήν ἐπίσκεψη καί νά παρουσιάσουν εἴτε ὅτι ὁ Πατριάρχης είναι νικητής εἴτε ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος είναι νικητής... Πρόκειται γιά κοσμικές ἐκτιμήσεις οἱ ὅποιες δέν βρίσκουν ἀνταπόκριση στίς καρδιές μας. Ἐμεῖς χαιρόμαστε ὅταν τόν ἔχουμε κοντά μας, ὥστε καί ἐκείνος νά ἀναβαπτισθεῖ μέσα στήν ἀγάπη τοῦ λαοῦ τόν ὁποῖο ἐνδεχομένως στερείται ἐκεī, πού βρίσκεται».

«Ἐνα μήνα πρίν, στίς ἀρχές Σεπτεμβρίου, ὅταν ὁ «Ἐλληνας προκαθήμενος ἐγκαινίαζε τή Διεθνή Ἐκδεση Θεσσαλονίκης, δέν παρέλειψε νά ἀναφερθεῖ

στό Πατριαρχεῖο καί νά διακηρύξει δημόσια: «Οἱ ἄριστες σχέσεις, πού ἔχουμε μέ τήν Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως δέν ἐπιτρέπουν στό σημεῖο αὐτό καμμιά παρεξήγηση».

Θά μεταφέρουμε ἐδῶ καί ἔνα ἄλλο σχετικό κείμενο. Πρόκειται γιά τό σχόλιο, πού καταχωρήθηκε στό ἐπίσημο ὅργανο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στό περιοδικό Ἐκκλησία καί πού ἀναφέρεται καί αὐτό στήν «ἰδιωτική» ἐπίσκεψη ἡ, κατά τό χαρακτηρισμό τοῦ ἀνθρώπου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τῆς «εἰσπήδησης» τοῦ Πατριάρχη στήν Ἀθήνα.

«Ἡ εἰς Ἑλλάδα ἐπίσκεψις ἐντός τοῦ Ὁκτωβρίου 2000 τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου συνετέλεσε στό νά ἀναθερμανθοῦν οἱ σχέσεις τοῦ Πρωτοθρόνου μέσα στήν Ὁρθοδοξία Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέ τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Μέ τήν ἐπίσκεψι αὐτή ὁ Παναγιώτας δέν πραγματοποίησε μόνον τούς ἀρχικῶς προγραμματισμένους στόχους του, ἀλλά ἥταν φυσικό νά ὑπερφαλαγγίσῃ αὐτούς κατά καρποφόρον τρόπον, ἐφ' ὅσον ἔπρεπε νά ἀνταποκριθῇ στά ὑπό τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ἐπισημανθέντα βαθύτατα αἰσθήματα ἀγάπης, τά ὅποια τό Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐλαυνόμενον ἀπό τά μακραίωνα βιώματα τοῦ Γένους, τρέφει πρός τόν πανίερον ἐκκλησιαστικόν Θρόνον τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων.

Τά αἰσθήματα αὐτά, παρά τά περί τοῦ ἀντιθέτου λεγόμενα ἡ γραφόμενα ἀπό μερικούς, γνωρίζουν συνεχῆ ἀνα-

ζωπύρησι ὅχι μόνον στά πλαίσια τῶν “θερμῶν, στενῶν, εἰλικρινῶν, προσωπικῶν σχέσεων” ἀγάπης, πού συνδέουν τόν Παναγιώτατο καί τόν Μακαριώτατο, ἀλλά καί ἀπό τήν συνεχῆ ἀλληλοπεριχώρησι καί ἀμοιβαία πνευματική τροφοδοσία καί ἐνίσχυση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῆς Αὐτοκέφαλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ή ὅποια, ἔχουσα ἀνεξαρτησίαν, ἀξιοποιεῖ κατά τόν καλύτερο τρόπο τά δικαιώματα καί τίς ὑποχρεώσεις, πού ἔχουν ὅλες οἱ ἀνά τόν κόσμον ἐπί μέρους Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἐνός δέχεται ἐκ τοῦ Φαναρίου τά ζωγόνα ρείδρα τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεως καί ἀνακαινίζεται ἐσωτερικῶς καί ἀφ' ἐτέρου ἀκτινοβολεῖ πρός τά ἔξω, ἀξιοποιεῖ τήν οἰκουμενική της ἀποστολή καί ἐνισχύει συνεχῶς τίς ἀνά τόν κόσμον Ἱ. Ἀρχιεπισκοπές καί Ἱ. Μητροπόλεις, πού ὑπάγονται στόν Οἰκουμενικό θρόνο, διά συνεχοῦς ἀποστολῆς πρός αὐτές ἐκλεκτῶν καί δυναμικῶν στελεχῶν τῆς.

‘Ο Παναγιώτατος ἀνεχώρησεν ἐξ Ἑλλάδος πλήρως ἱκανοποιημένος, ἔχοντας τή βεβαιότητα ὅτι τό ὑπ’ Αὐτοῦ ἐγκαινισθέν στήν Ἀθήνα Γραφεῖο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, διευθυνόμενο ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Περγάμου κ. Ἰωάννη, θά φροντίζῃ γιά τήν ἐνίσχυσι τῶν ἀρρήκτων δεσμῶν, πού συνδέουν τήν Μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέ τήν ἐκλεκτή δυγατέρα της, τήν Αὐτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος».

⌘

‘Ἐκδέσαμε κείμενα. “Ολα ἐπίσημα. Ντοκουμέντα πού δέν ἐπιδέχονται ὀμφισθήτηση. Κανένα ἀπό αὐτά δέν

προέρχεται άπό τήν «ύποπτη»(!) δημοσιογραφία, πού τήν κακίζει μέ σκληρή γλώσσα ό Μακαριώτατος. Είναι δικές του δηλώσεις καί σχολιασμοί τῶν ἀνθρώπων τοῦ περιθάλλοντός του.

Νά ἐπιχειρήσουμε κρίσεις;

Τά μισά γρονθοκοποῦν τά ἄλλα μισά. Ἀπό τό ἔνα μέρος ό Ἀρχιεπίσκοπος καί κάποιοι κόλακές του ὑποστηρίζουν, ὅτι οἱ σχέσεις του μέ τὸν Πατριάρχη Βαρθολομαῖο βρίσκονται στήν καλίτερη φάση τους καί ἡ συνεργασία τους είναι ὀρμονική καί ἀδελφική. Καί ἀπό τό ἄλλο μέρος, ἄνθρωποι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, φερέφωνά του, μεταφέρουν στήν κοινή γνώμη τό κλίμα τῆς διαμάχης καί τῆς ἀδελφοκτονίας. Κάποιοι (ὑπεύθυνα ἢ ἀνεύθυνα;) μιλοῦν γιά ἀγάπες καί ἀσπασμούς καί συμπορεία. Καί κάποιοι ἄλλοι δίνουν τό στίγμα τοῦ πολέμου, πού ἔχει στόχο τήν ἔξοντωση.

‘Η νηφάλια κριτική αὐτῆς τῆς συμπεριφορᾶς καταλογίζει στόν προ-

καθήμενο καί στήν ἔξαρτημένη συνοδεία του ἀνειλικρίνεια. Μεθοδευμένη, ὑποπτη ἀνειλικρίνεια. Δημιουργία προπετάσματος καπνοῦ. Γιά νά μή φανεῖ καί ἀποκαλυφθεῖ ἡ ἐνοχη κίνηση τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ παρασκηνίου. Ό Ἀρχιεπίσκοπος ἀσπάζεται τήν πατριαρχική παρειά. Καί ό δημοσιογράφος του τή ραπίζει. Ό διευθυντής συντάξεως τοῦ Δελτίου «Ἐκκλησία» χαρακτηρίζει εὐλογία τήν ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχη στήν Ἀθήνα. Καί τό μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικοινωνιακῆς Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τήν ἀποκαλεῖ «εἰσπήδηση».

Ποιός λέει τήν ἀλήθεια καί ποιός τό φέμα;

‘Η ἀλήθεια είναι, πώς ὀλόκληρη ἡ Ἀρχιεπισκοπή, μέ τήν κεφαλή τῆς καί τά ἔξαρτηματά της, βρίσκεται βουτηγμένη στό φέμα.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Παπα-Γιάννη

Τά ἔμαθες; Τά διάβασες; Τά χρήματα, πού μαζεύουμε ὅλοι ἐμεῖς μέ κόπο, γιά νά κάνει ἔργα φιλανθρωπίας ό κ. Χριστόδουλος καί πού ἀποτελοῦν τό ύστερημα τῶν φτωχῶν ἐνοριτῶν μας, πηγαίνουν σέ μιά ἔταιρεία μαϊμοῦ. Τήν ἐκπροσωπεῖ κάποιος στενός φίλος τοῦ κ. Χριστοδούλου, γνωστός καί ἀπό τό παρελθόν του γιά ποικίλα σκάνδαλα καί φοβερές λαθροχειρίες. Εἴμαστε γιά κλάματα. Τί νά ποῦμε στούς ἐνορίτες μας;

Φιλικά
Παπα-Γιώργης

Σήμερα θά καταχωρίσουμε μία συγκλονιστική ἐπιστολή τοῦ μεγάλου ἀγίου τοῦ περασμένου αἰώνα, τοῦ ἀγίου Νεκταρίου Ἐπισκόπου Πενταπόλεως. Τίνι ἐπιστολή αὐτῷ ἀπέστειλε ὁ ἄγιος τό Μάρτιο τοῦ ἔτους 1895 στόν τότε Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Σωφρόνιο, τέσσερα χρόνια μετά τή βίαιη καὶ ἀδικη ἐκδίωξή του ἀπό τήν Αἴγυπτο. Ἀς παρακολουθήσουμε μέ δέος καὶ προσοχή τή φωνή τοῦ ἀγίου:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1895

Παναγιώτατε Δέσποτα!

Τίνι Παναγίαν Ὅμιν δεξιάν εύσεβάστως κατασπάζομαι.

Εἰς Ἀλεξάνδρειαν

Τό Ὅπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐζήτησε διά τοῦ Υπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν παρά τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πολιτικοῦ πράκτορος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κυρίου Γ. Γρυπά-

ρη πληροφορίας περί ἐμοῦ καὶ τόν λόγον ἵδια τῆς ἐξ Αἰγύπτου ἀναχωρήσεώς μου. Εἰς ἀπάντησιν ἵδού τί ἔγραψεν πρός τό Ὅπουργεῖον ὁ Κύριος Πολιτικός Πράκτωρ. «Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 28 Ἰανουαρίου 1894 Κύριε Ὅπουργέ

Τῇ ἐντολῇ τῆς Αὔτοῦ Ἐξοχότης τοῦ Κυρίου ἐπί τῶν Ἐξωτερικῶν Ὅπουργοῦ λαμβάνω τίνι τιμήν νά κορηγήσω τῇ Ὅμετέρᾳ Ἐξοχότηι πληροφορίας περί τῆς Αὔτοῦ Σεβασμιότητος τοῦ ἄλλοτε Ἐπισκόπου Πενταπόλεως Νεκταρίου Κεφαλᾶ καὶ τόν λόγον ἵδια τῆς ἐξ Αἰγύπτου ἀναχωρήσεώς αὐτοῦ... κατόπιν δέ ἐπελθούσης δυσαρεσκείας μεταξύ τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ ἀγίου Λιβύνης ἀπῆλθεν οὗτος εἰς Σμύρνην, τίνι δέ θέσιν αὐτοῦ ὡς Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου κατέλαβεν ὁ Ἀρχιμανδρίτης Νεκτάριος, τηρήσας αὐτὸν καὶ μετά τίνι χειροτονίαν του εἰς Ἐπίσκοπον Πενταπόλεως.

Καί ἐν ἀρχῇ μέν τοι τά μέγιστα εὐχαριστημένος ὁ Πατριάρχης ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀγίου Πενταπόλεως, διότι τοι ρέκτης καὶ δραστήριος ἐδείχθη, κατόπιν δύμας ἤρξατο δυσαρεστῶν τόν Πατριάρχην, ἄτε ἐπιδεικνύων διαθέσεις πρός αὐτόβουλον καὶ ἀνεξάρτητον ἐνέργειαν, διαθέσεις ὑπό τοῦ Πατριάρχου ἐκληφθείσας ὡς ἀντιπειθαρχικάς, ἔνεκα τῶν ὅποίων ἡ Αὔτοῦ Παναγιότης ἐνόμισεν ὄρθον, νά ἀπομακρύνῃ αὐτόν τῆς Αἰγύπτου. Κατά πηγάς Πατριαρχικάς πρός ταῖς ἀντιπειθαρχικαῖς διαθέσεσιν τίνι ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀγίου Πενταπόλεως προύκάλεσαν καὶ λόγοι ἥθικῆς κ.τ.λ.».

Τοσοῦτον Παναγιώτατε, ἐγενόμην ἐγώ κακός πρός Ὅμιν, ὃστε μετά τέσσαρα ἔτη ἀπό τῆς ἀδικωτάτης ἀπό Αἰγύπτου ἀναχωρήσεώς μου, καθ' ἓ εζήτουν (φυτογωῶν) τόν ἐπιούσιον ἄρτον, ὅπως μερίζωμαι αὐτόν τοῖς

πτωχοῖς, κωφός καὶ ἄναυδος γενόμενος πρός τάς ποικίλας τῶν Πατριαρχικῶν καὶ ἐμοῦ κατηγορίας, οἱ Πατριαρχικοί τοιαύτας καὶ ἐμοῦ νά δώσωσι πληροφορίας, οὗτως ἐπισήμως ζητηθείσας παρά τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως; Πότε, Παναγιώτατε, κατενοήσατε τάς ἀντιπειθαρχικάς μου διαθέσεις; Ἐν ὁποίοις ἔξεδηλώθησαν ἔργοις; Ὁποῖαι αἱ ἐνδείξεις, ὡστε νά χαρακτηρισθῶ ὡς ἀσεβῆς καὶ ἐπαναστάτης καὶ δοῦλος πονηρός κακά μελετήσας κατά τῆς Ἔκκλησιαστικῆς μου ἀρχῆς; Ὁποῖον Ἔκκλησιαστικόν Δικαστήριον μέ εδίκασε καὶ μέ κατεδίκασε καὶ ἀπεφάνθη περί τῆς ἀνηθικότητός μου, ὡστε οἱ Πατριαρχικοί μετά παρρησίας νά πληροφορήσωσι τόν πολιτικόν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πράκτορα, ἐπισήμως ζητοῦντα τοσαύτην σημαντικήν παρ' αὐτῶν πληροφορίαν, ὅτι ἐδιώχθην ὡς ἐπαναστάτης καὶ ἀνθρικός; Ποῦ εύρισκονται τά πρακτικά; Ποῦ οἱ κατήγοροί μου; Ποῦ οἱ μάρτυρες; Ποῦ τό σῶμα τοῦ ἐγκλήματος; Ποῦ τό ἔδαφος ἐφ' οὐ ἐστρίχθη ν καὶ ἐμοῦ ἐπίσημος αὕτη κατηγορία, δι' ᾧ κατεδικαζόμην εἰς ἥθικόν θάνατον; Ὁποῖον μέγα κακόν εἰργάσθην πρός Ὅμηρος, Παναγιώτατε, ἢ καὶ πρός τινα τῶν Πατριαρχικῶν, ὅπως δολοφονηθῶ; Διατί δὲ τοσαύτη ὑμῶν καὶ ἐμοῦ μῆνις δὲ καὶ πόρρω παρακολουθοῦσα μοι, δι' ᾧ κατεῖται ὁ παντελής ὀλοθρευμός μου; Κατά τί τούλαχιστον παρηνώχλησα Ὅμηρος; Ὁποῖον τό μέγα πρός Ὅμηρος ἀμάρτημά μου; Ὁποίᾳ δὲ πονηρίᾳ μου καὶ δὲ κακίᾳ μου; Ἐγώ ἐπικαλοῦμαι μάρτυρα τόν Θεόν, ὅτι οὐδέποτε περί οὐδενός ἐμελέτησα κακόν. Μόνον τό ἀγαθόν ἐμελέτησα καθ' ὅλην τήν ζωήν μου καὶ αὐτοῦ ἐραστής καὶ ἐργάτης ἐγενόμην. Φρονῶ δὲ τῶν ἀγαθῶν μου διαθέσεων πεῖραν ἔλαφε καὶ τρανάς τάς ἐνδείξεις ἔσχεν δὲ Ὅ. Θ. Παναγιότης.

Ἄλλα δέ πρός τί ταῦτα πάντα; Τό ἔργον συνετελέσθη, δὲ μῆνις ἵκανοποιήθη, ὃ πονηρός παραδειγματικῶς ἐτιμωρήθη. Πρός τί δὲ ἄκαρος αὕτη διαμαρτύρησις; Πρός τό οὐδέν πλέον ἔτερον, ἀλλ' δὲ πρός τό γνωρίσαι τῆς Ὅμηρέα Θειοτάτη Παναγιότην δι τοῦ πᾶσα δὲ καὶ ἐμοῦ μῆνις αὕτη ἀδικος. Ὁ Θεός ἔστω μοι Μάρτυς καὶ Κριτής.

Διατελῶ μετά βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ εὔχομαι τά ἄριστα.

«Ο Πενταπόλεως Νεκτάριος»

Διαβάζοντας τίν ἐπιστολήν αὐτή τοῦ ἄγιον Νεκταρίου διαπιστώνομε ἀφενός τό μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς του καὶ ἀφετέρου τά διάχυτα αἰσθήματα πόνου καὶ πικρίας, ἀπό τά δέ ποια ἀνθρωπίνως διακατείχετο μετά τίν προσγενόμενό σέ βάρος του μεγάλη ἀδικία μέ τή βίαιην ἀπομάκρυνσή του ἀπό «τούς Πατριαρχικούς», ὅπως ὁ ἕδιος χαρακτηριστικά τούς κατονομάζει. Ζητάει ἀπό τόν τότε Πατριάρχη, καὶ τό ζητάει τόσο ἔντονα καὶ ἐπίμονα, νά πληροφορηθῇ καὶ ὁ ἕδιος ἀλλά καὶ τό ποιμνιο, ποιές δέσαν οἱ συγκεκριμένες ἀποδείξεις, στίς δόποις στρίχθηκαν οἱ διώκτες του γιά τά δόσα τραγικά σέ βάρος του κατεμαρτύρησαν. Τό ζητάει μέ τοῦτες τίς γεμάτες θλίψιψις ἰστορικές καὶ χαρακτηριστικές φράσεις: «·Οποῖον Ἔκκλησιαστικόν Δικαστήριον μέ εδίκασε καὶ μέ κατεδίκασε;... Ποῦ εύρισκονται τά Πρακτικά; Ποῦ οἱ κατήγοροί μου; Ποῦ οἱ μάρτυρες; Ποῦ τό σῶμα τοῦ ἐγκλήματος;... Ποῦ δὲ κατηγορία;... Ποῖον μέγα κακόν εἰργάσθην;...».

Καὶ τό ἀποτέλεσμα. Ἡ τότε διοίκηση τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἔκκλησίας καὶ τό περιβάλλον της ἐκώφευσαν. Καμμία ἀντίδραση. Καμμία ἀπάντηση. Κανένας ἀντίλογος. Αφωνοί καὶ ἀδιάφοροι στά εὔλογα ἀνθρώ-

πινα παράπονα του ἁγίου Ἱεράρχου γιά τὸν «ἀδικωτάπνι ἀπό Αἰγύπτου ἀπομάκρυνσιν». Καί ὁ διωκθείς Ἐπίσκοπος, μέ τὸν ἁγία βιοτί καὶ τὸ ταπεινό φρόνημα, ἀπῆλθε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου μὲ ἀναπάντη τὸ μεγάλο αὐτό παράπονο. Καταξιώθηκε ὅμως ἀπόλυτα στὶν συνείδησην τοῦ πιστοῦ λαοῦ, καὶ ὅσο ζοῦσε καὶ μετά τὴν κοίμησή του, ὡς μέγας Ἱεράρχης. Ἀλλά καὶ ἡ Ἐκκλησία, μέ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, τὸν ἀνακήρυξε ἄγιο καὶ στήμερα τιμᾶται ὅχι μόνον ἀνά τὸ πανελλήνιο, ἀλλά καὶ παγκοσμίως. Καί ὁ συναξαριστής, μαζί καὶ οἱ ἄλλοι ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς, ἔξιστοροῦντες τὸ βίο του, ἀναφέρονται πρωτίστως στίς τόσο ἄδικες καὶ συκοφαντικές διώξεις του καὶ συνδέουν τὰ θλιβερά αὐτά περιστατικά τῶν διώξεων μὲ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα πού ἀνήκαν στὸν τότε ἱγεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας. Οἱ ἐπιγενόμενοι, οἱ διάδοχοι τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ θρόνου, διαπίστωσαν καὶ ἀντιλήφθησαν τὸ μέγεθος τῆς ἄδικίας, πού διαπράθηκε ἀπό τοὺς προκατόχους τους καὶ προσῆλθαν πρόσφατα νά καταθέσουν στὸ σεπτό σκήνωμα τοῦ ἁγίου τὸ δάκρυ τῆς μετανοίας καὶ τὸν αἴτηση τῆς συγγνώμης. Ἀλλά πολὺ καθυστερημένα. Μετά ἀπό ὅγδοντα καὶ περισσότερα χρόνια, ὅταν πλέον ὅλα τὰ πρόσωπα, πού πρωταγωνίστησαν σ' αὐτές τὶς ἐπιθέσεις καὶ τίς διώξεις τοῦ ἁγίου, εἶχαν ἀπέλθει. Καί εἶχαν ἀπέλθει μὲ τὸ στίγμα τῆς εὐθύνης τους γιά τὴν μεγάλην ἄδικία.

Τὰ παραπάνω ἐκκλησιαστικά γεγονότα πρέπει νά μᾶς προβληματίσουν σοβαρῶς. Καί νά προβληματίσουν σοβαρότερα καὶ τὴ δική μας ἐκκλησιαστική διοίκηση γιά ἔνα παρόμοιο γεγονός διωγμοῦ καὶ ἄδικίας, πού κάλυψε τὸ τελευταῖο τέταρτο τοῦ λήξαντος αἰώνα καὶ συνεχίζεται δυστυχῶς γιά εἴκοσι ἔξι συναπτά ἔπι μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Εἶναι

τὸ γνωστό ἔγκλημα καὶ ὁ σφαγιασμός τῶν ἀρχικά δώδεκα καὶ στὶν συνέχεια τριῶν Ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι, ὅπως συνέβη καὶ στὶν περίπτωση τοῦ ἁγίου, διώκθηκαν καὶ καταδικάσθηκαν, χωρίς ποτέ νά δικασθοῦν, χωρίς ποτέ νά παραπεμφθοῦν σὲ Ἐκκλησιαστικό Δικαστήριο, χωρίς νά τούς ἀποδοθεῖ καμμία κατηγορία, χωρίς νά τρηπθεῖ καμμία κανονική διαδικασία. Καί ὅλα αὐτά, ὅπως ἀκριβῶς καὶ κατά τὸν ἐποχή τοῦ ἁγίου, μεθοδεύθηκαν ἀπό πρόσωπα, πού «ἐκινοῦντο ὑπόπτως στὸ ἐκκλησιαστικό παρασκήνιο» κατά τὴν χαρακτηριστική ἔκφραση τοῦ τότε Μητρ. Δημητριάδος καὶ ὅδη Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου.

Οἱ ἀσκοῦντες στήμερα τὸν ἐκκλησιαστική διοίκησην ἃς συνειδοτοποιήσουν τὰ σφάλματα τοῦ παρελθόντος καὶ ἃς σπεύσουν νά ἐπανορθώσουν τίς ἄδικες καὶ ἀντιεκκλησιαστικές αὐτές ἐνέργειες μέ τὸν κανονική ἀποκατάστασην καὶ τῶν δώδεκα Ἀρχιερέων, ἐνόσω οἱ πρωταγωνιστές (ἢ ὅσοι ἀπ' αὐτούς) εὑρίσκονται ἀκόμη στὸν παροῦσα zωὴν. Ἄν αὐτὶ ἡ ἀποκατάσταση δέν γίνει στήμερα, ὅσο εἶναι ἀκόμη καιρός, θά γίνει ὁπωσδήποτε στὸ μέλλον, ἵσως μετά τόσα χρόνια, ὅσα χρειάσθηκαν καὶ γιά τὸν ἀποκατάσταση τοῦ ἁγίου Νεκταρίου. Τὸ στίγμα ὅμως γιά τὴν σημερινή ἐκκλησιαστική διοίκηση θά μείνει. Καί αὐτό θά τὸ ἐπισημάνει ὁ ἐκκλησιαστικός ιστορικός τοῦ μέλλοντος, ὁ ὅποιος ὅμως θά ἀναφερθεῖ, ὅχι μόνο σ' αὐτά καθ' ἔαυτά τὰ γεγονότα τῶν ἄδικων καὶ ἀντικανονικῶν διώξεων δώδεκα ἀδελφῶν Ἐπισκόπων, ἀλλά καὶ σὲ ὅσους προκάλεσαν αὐτές τὶς διώξεις, σὲ ὅσους τὶς συντήρησαν, σὲ ὅσους συνέπραξαν σ' αὐτές καὶ σὲ ὅσους τὶς ἀνέχθηκαν.

Ἡ ἐπικίνδυν οὐτοπία

Σέ όμιλία του ό ‘Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος είπε ότι «ή Ἐκκλησία είναι στό προσκήνιο τῆς ἐπικαιρότητας, όχι επειδή τό ἐπιδιώκει ἀλλά γιατί είναι τέτοια ἡ ἀνάγκη τῶν καιρῶν» («Ἐθνος» 3-1-2001). Ή «ἀνάγκη τῶν καιρῶν», λοιπόν, ὑπαγορεύει τὴν «ἐπικοινωνιακή πολιτική» τῆς Ἐκκλησίας. Τίνι ἄποψη αὐτή, ή ὅποια, φαίνεται, ἀποτελεῖ ἔνα ἀπό τὰ πιστεύω τοῦ ‘Αρχιεπισκόπου, τίνι ἐνστερνίζονται ἀρκετοί μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ δείχνουν γοντευμένοι, διότι ἔτσι, λένε, ή Ἐκκλησία «βγαίνει ἀπό τὴν ἀφάνεια καὶ δείχνει τὴν zωτικότητά Της». Συγκεκριμένα διατυπώνεται ή ἄποψη ότι πρέπει νά προβάλλεται τό κοινωνικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, γιά νά προσελκύονται οί πιστοί, τά δέ προβλήματά Της πρέπει νά συγκαλύπτονται, γιά νά μήν τά ἐκμεταλλεύονται οἱ ἀντίπαλοι Της.

Καί προβάλλεται ώς κοινωνικό έργο της 'Εκκλησίας ή κοινωφελής δράση, ή φιλανθρωπία, ή πολιτιστική προσφορά. "Ολες, δηλαδή, οι αύτονότες κοινωνικές προεκτάσεις της άναγεννήσεως τῶν ἀνθρώπων, τίνι ὁποία ἐπαγγέλλεται ή 'Εκκλησία. "Ομως, καί ἄλλοι παράγοντες, ἀπό ποικίλους ίδεολογικο-θρησκευτικούς χώρους, μέθετικές κατά βάση ἀρχές περί του κοινοῦ καλοῦ, προβάλλουν τίς δικές τους κοινωνικές προσφορές διεκδικώντας μερίδιο συμμετοχῆς στή διαμόρφωση αὐτοῦ, πού λέγεται «πολιτισμένη κοινωνία». Πολλοί ἄνθρωποι στόν ἐκκλησιαστικό χώρο, ἐν τούτοις, θέλουν τίνι 'Εκκλησία σέ θέση ἀνταγωνισμοῦ μέ τίς δυνάμεις αὐτές. Τίνι θέλουν νά τίς ὑπερφαλαγγίζει σέ μιά δυναμική πορεία, στό τέρμα τῆς ὁποίας ὄραματι-

ζονται τίν άνατολή κάποιου νέου πολιτισμοῦ, τίν έγκαθίδρυστη στόν κόσμο μιᾶς νέας «Χριστιανικῆς» τάξεως. “Ένα τέτοιο δράμα, πού θά μπορούσε νά χαρακτηρισθεῖ ως μετά Χριστόν μεσσιανισμός, ξεχει άναγκη διαφημίσεως, γιά νά περάσει στίν κοινή γγώμη σάν έλληπιδορόρα προοπτική.

‘Η Ἐκκλησία, ὅμως, ἂν καί εἴναι «άγια καὶ ἄμωμος», ἔχει προβλήματα. Γιατί εἴναι θεανθρώπινη ὑπαρξη. “Οταν, βέβαια, μιλάμε γιά προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας, ἐννοοῦμε ἀδυναμίες, πάθη καὶ ἀμαρτίες τῶν ἀνθρώπων Της, ποιμένων καὶ ποιμαινομένων. Στό σημεῖο αὐτό ὑπάρχει ἡ πέτρα τοῦ σκανδάλου. ‘Η προοπτική τοῦ ὁράματος τῆς νέας «Χριστιανικῆς» τάξεως γοητεύει πολλούς Χριστιανούς, εύσεβεῖς ἢ καιροσκόπους καὶ τούς κάνει νά μήν θέλουν νά ἀκούσουν ὅτι σπίν ‘Ἐκκλησία ὑπάρχουν προβλήματα. ‘Ο μετά Χριστόν μεσσιανισμός δέν εἴναι συμβατός μέ τὴν εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας ὡς νοσοκομείου, ὃπου ὅλο τό πλήρωμα, ποιμένες καὶ ποιμαινόμενοι, βρίσκονται ὑπό θεραπεία. Πολλοί φοβοῦνται ὅτι ἔτσι ὑποβαθμίζεται ἡ Ἐκκλησία στά μάτια τοῦ κόσμου. Προτιμοῦν, λοιπόν, ἀντί νά καταπιασθοῦν μέ τὴν λύση τῶν προβλημάτων, νά τὰ ἀπωθοῦν στή λίθη τοῦ χρόνου καὶ ξεκασμένα νά σαπίζουν σπίν ἀφάνεια. Τό δράμα πρέπει νά περισσωθεῖ πάσῃ θυσίᾳ. Καὶ ἂν χρειασθεῖ, δέν διστάζουν νά φτιασιδώσουν τὴν ὅποια πραγματικότητα μέ τὴ βοήθεια τῆς διαφημίσεως καὶ τὴ σοφιστεία τῆς «ἐπικοινωνιακῆς τακτικῆς». Ζοῦν ἔτσι μέ τὴν ψευδαίσθηση ὅτι τά ἐκκλησιαστικά πράγματα προβάλλονται στόν κόσμο ἀστραφτερά, μεγαλοπρεπή καὶ ἄσπιλα! Εἴναι νά ἀπορεῖ κα-

νείς, πώς δέν τούς λέει τίποτε ή κατηγορηματική ἀπόρριψη ἀπό τόν Κύριο τῶν φαρισαϊκῶν «τάφων κεκονιαμένων»...

Ἡ Ἐκκλησία δέν ἔπαιψε νά κηρύξτει ὅτι ὁ Θεός Λόγος σαρκάθηκε· ἔγινε ἄνθρωπος καί «ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν» σταυρόθηκε γιά μᾶς καί ἐτάφη· ἀναστήθηκε καί ἀναλίφθηκε στούς οὐρανούς, ἀφίνοντας στὶν γῆ τὸν Ἐκκλησία ως «Σῶμα Χριστοῦ παρατεινόμενον εἰς τὸν αἰῶνα». Μέ τά ἀσύλληπτα αὐτά γεγονότα ὁ Κύριος μας ἔσωσε τὸ ἄνθρωπινο γένος. Καί ὅμως, ὅταν αὐτά τὰ συγκλονιστικά συνέβαιναν, ἐλάχιστοι ἄνθρωποι τὰ ἔπαιρναν εἰδοσην. Ὁ κόσμος ἐνδιαφερόταν γιά ἐκεῖνα, τὰ ὅποια καί οἱ χρονικογράφοι κατέγραφαν μὲ κάθε λεπτομέρεια. Γιά τὸ γινόταν, δηλαδή, τὸν ἴδια ἐποχή, στὴ Ρώμη, στὰ δώματα τῆς ρωμαϊκῆς ἔξουσίας, ἐκεῖ ὅπου διακυβεύονταν οἱ τύχες ὀλόκληρων λαῶν στὶς ἵντριγκες καί στὰ ἐγκλήματα στὶς κλιδῖ, στὸν πλοῦτο, στὸν ἀκολασία τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας. Καί ὁ ἀπλός λαός, ὁ «ρωμαϊκός ὄχλος», ἀλλοτριωμένος καί ἐξαθλιωμένος, τὰ μόνα, πού σητοῦσε, ἦταν «ἄρτον καί θεάματα». Ρωμαϊκές λεγεῶνες ἀπό ἐπαγγελματίες ἀγροίκους πολεμιστές, μαζέματα ἀπόκληρων ἀπό κάθε φυλή, ἔσφαζαν καί σφάζονταν χωρίς οἴκτο, γιά νά ἐπιβάλουν στὶν ἀκανή Αὐτοκρατορία τὸν Pax Romana, ἐνῶ οἱ στρατηγοί τους πραγματοποιοῦσαν τούς «Θριάμβους» τους στὴ Ρώμη, προσφέροντας τὰ ἐπινίκια στὸν «Καπιτάλιο Δία». Στὰ κέντρα τοῦ Ἐλληνισμοῦ, Ἀθήνα, Ἀλεξάνδρεια, Ἐφεσο κλπ., ὑποταγμένα καί αὐτά στὶς ρωμαϊκῆς ἔξουσία, ἦταν ἀρκετὸν ἡ ἱκανοποίηση, πού ἀπολάμβαναν ἀπό τό θαυμασμό τῆς Ρώμης πρός τὸν ἄρχαία σοφία τους. Στίν Ἱερουσαλήμ στὸ Μέγα Συνέδριο οἱ θρησκευτικο-πολιτικές φατρίες σπαράσσονταν καί ὁ ίουδαϊκός λαός ἄγονταν καί φέρονταν ἀπό ἀγύρτες τῆς εὐσέβειας καί λαοπλάνους ψευδομεσσίες ἐπαναστάτες. Τά ἄλλα ἔθνη, πέρα ἀπό τὰ

σύνορα τῆς Ἑλληνορωμαϊκῆς Οἰκουμένης, zώντας τό καθένα πίν ὅποια κουλτούρα του, ὀδιαφοροῦσε γιά τό τί συνέβαινε στὴ μικρή γῆ τῆς Παλαιστίνης. Τά συγκλονιστικά, σωτηριώδη γεγονότα τῆς θείας οἰκονομίας, πού τότε λάμβαναν χώρα, ὑπῆρξαν «μυστήρια κραυγῆς, ἄπινα ἐν ἡσυχίᾳ Θεοῦ ἐπράχθη» (Ἰηνάτιος Θεοφόρος, Ἐφεσ. 19, 1). Μακρά ἀπό τό προσκήνιο τῆς ἐπικαιρότητας. Χωρίς προβολή. Χωρίς διαφήμιση.

Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε πορεύτηκε μέσα στὸν κόσμο ως πάσχοντα ἀγάπη, ως zωντανό κήρυγμα μετανοίας. Πάντοτε διαλάποσε στὸν κόσμο τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, προβάλλοντάς τον ως βιωμένο ἄγγελμα σωτηρίας. Καί αὐτό θά συνεχίσει νά τό κάνει μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, παρά πίν ὑπονόμευσή Της ἀπό ἐσωτερικούς διαφθορεῖς καί παρά τίς ἐπιθέσεις τῶν ἔξωτερικῶν ἐχθρῶν Της. Προβολή, ὅμως, χωρίς διαφάνεια, πού ὑπηρετεῖ σκοπιμότητες κολακεύοντας τούς κρατοῦντες καί θεραπεύοντάς τίς ματαιοδοξίες τους, πού παραγράφει ἀδικίες καί ἐγκλήματα τῶν ὑψηλά ἰσταμένων, κατά τίς ἀπαιτήσεις τῆς «ἐπικοινωνιακῆς τακτικῆς», δέν προβάλλει πίν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Αὐτό, πού προβάλλεται, εἶναι ἔνα κακέκτυπο ὑποκατάστατό Της, «πίθηκος ψυμιθίφ ἐντετριμμένος (φτιασιδωμένος)» (Κλήμης Ἀλεξανδρεύς, Παιδαγωγός, Γ' 3). Ὁ ἐκκλησιαστικός λόγος, τότε, δέν εἶναι ὁ λόγος Θεοῦ ὁ «διικνούμενος ἄκρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καί πνεύματος, ἀρμῶν τε καί μυελῶν» (Ἐβρ. δ' 12). Εἶναι δημαγωγία. Δέν σηματοδοτεῖ πίν πορεία τῶν ἀνθρώπων πρός τὴ σωτηρία, ἀλλά πρός τόν γκρεμό τοῦ οὐτοπικοῦ μετά Χριστόν μεσσιανισμοῦ, ἐνός δράματος ξένου πρός πίν Ἀγία Γραφή, ξένου πρός τό κήρυγμα καί τό μόχθο τῶν Πατέρων, πού ἀκυρώνει τό εὐαγγελικό μήνυμα στὸν κόσμο καί παραχαράσσει πίν εὐσέβεια.

E. X. Οἰκονομάκος

Χρυσοστομικές ἐπισημάνσεις

Τό μαρτυρικό στεφάνι

«Ἐγγέγραπται τά δύναματα ὑμῶν βίβλω ζωῆς, μετά τῶν ἀγίων κατηριθμήθητε μαρτύρων...Εἰ γάρ παρανομουμένω παραστάς καὶ μή διορθώσαι δυνηθεῖς τὴν παρανομίαν, ἀλλ᾽ ἐλέγξαι αὐτήν μόνον, ὁ τῆς στείρας καρπός, ὁ τῆς ἐρήμου πολίτης, ἐπειδὴ διά τοῦτο δεσμωτήριον ὥκησε καὶ ἀπετμήθη, καὶ μάρτυς καὶ μαρτύρων πρῶτος ἔστιν, ὑμεῖς οἱ νόμοις πατέρων καὶ θεσμοῖς παραβαθεῖσι, καὶ ιερωσύνῃ ἐπηρεαζομένη καὶ παρανομουμένη παραστάντες, καὶ τοσαῦτα παθόντες ὑπέρ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ λῦσαι συκοφαντίας ἀναισχύντους οὕτως, ἐννοήσατε ἡλίκην λήφεσθε ἀμοιβῆν» (Τοῖς ἐγκεκλεισμένοις ἐπισκόποις, πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις ἐν δεσμωτηρίᾳ, δι εὔσεβειαν).

(Ἐχουν γραφεῖ τά δύναματά σας στό βιβλίο τῆς ζωῆς, ἔχετε καταριθμηθεῖ μεταξύ τῶν ἀγίων μαρτύρων...Γιατί ἀν ἔκεινος, πού ἀντιστάθηκε σέ παράνομο γάμο, ἔστω κι ἀν δέν μπόρεσε νά διορθώσει τήν παρανομία, παρά μόνο νά τήν ἐλέγξει, ὁ καρπός τῆς στείρας, ὁ πολίτης τῆς ἐρήμου-ὁ Πρόδρομος-ἐπειδὴ γιατό φυλακίσθηκε καὶ ἀποκεφαλίστηκε, καὶ εἶναι μάρτυς καὶ ὁ πρῶτος μεταξύ τῶν μαρτύρων, ἔσεις πού προβάλλατε ἀντίσταση γιά νόμους τῶν πατέρων καὶ θεσμούς πού ἀθετήθηκαν καὶ γιά ιερωσύνη, πού τήν ἀπειλοῦν καὶ τή διώκουν μέ παρανομίες, καὶ πάθατε τόσα πολλά γιά τήν ἀλήθεια, καὶ γιά νά ξεδιαλύνετε τίς τόσο

ἀδιάντροπες συκοφαντίες, φανταστεῖτε πόσο μεγάλη ἀμοιβή θά λάβετε).

Μιά ἄλλη πτυχή τῆς λέξεως «μαρτύριο» πού ἴσως παντελῶς τήν ἀγνοοῦμε ἡ σκοπίμως τήν παρασιωποῦμε μᾶς ἀποκαλύπτει σέ μιά ἐπιστολή του πρός φυλακισμένους ἐπισκόπους, πρεσβυτέρους καὶ διακόνους ὁ ιερός Χρυσόστομος: «Ολοι αύτοι βρέθηκαν στό δεσμωτήριο ὅχι γιά κάποιο κακούργημα ἀλλά «δι εὔσεβειαν». Εἶναι αύτοί πού ἀντιστάθηκαν στήν καταπάτηση τῶν Κανόνων, στήν παράβαση τῶν νόμων τῶν πατέρων καὶ τῶν ιερῶν θεσμών, στήν περίπτωση τῆς παράνομης ἐκτοπίσεως καὶ ἔξορίας τοῦ μεγάλου Ιεράρχη. Ἀνηκαν στούς τρεις βαθμούς τῆς ιερωσύνης. Καὶ στάθηκαν ἀνεπηρέαστοι ἀπό τίς ἀπειλές, τίς ἀναίσχυντες συκοφαντίες καὶ τίς παρανομίες ἐναντίον ἐντίμων ιερέων τοῦ Υψίστου (ὅπως ἦταν ὁ μέγας Χρυσόστομος). Τό ἀποτέλεσμα; Μπήκαν στήν περιπέτεια τοῦ διωγμοῦ.

Δύο διαπιστώσεις μποροῦμε ἐδῶ νά κάνουμε.

α) «Ο Χρυσόστομος τούς συλλειτουργούς του, πού ἔδειξαν αύτό τό φυχικό σθένος, ρητά καὶ ἀπερίφραστα τούς ἀποκαλεῖ μάρτυρες (μετά τῶν ἀγίων κατηριθμήθητε μαρτύρων). Μάρτυρες, πού δυστυχῶς ἀντιμετώπιζαν ὡς δημίους ἡ τέλος πάντων ὡς ἡθικούς αύτουργούς τοῦ διωγμοῦ των τούς παρανομοῦντες ἐπισκόπους. Μή προσπεράσουμε αύτή τήν ἐπισήμανση γιατί εἶναι πολύ ούσιαστική. Καὶ αύτό γιατί πολύ συχνά στήν ἐποχή μας ἀκούγεται μιά παράξενη ἀποφή. «Οτι δηλαδή, πρέπει νά ἐπιστρατευθοῦμε ὅλοι, ὅταν κινδυνεύει ἡ πίστη μας νά χαθεῖ ἀπό τό διωγμό, ἡ νά νοθευτεῖ ἀπό τίς αἱρέσεις. Μόνο στίς περιπτώσεις αύτές ἀπαιτοῦνται ἀγῶνες

καὶ πρέπει νά χυθεῖ μαρτυρικό αἷμα.
”Οχι δῆμως καὶ γιά τά διοικητικά τῆς Ἐκκλησίας, ἔστω κι ἀν καταπατοῦνται «νόμοι πατέρων». Ἐδῶ δῆμως ὁ Ἱερός Χρυσόστομος βάζει σέ ἵση μοίρα τούς ἀγῶνες γιά τήν πίστη καὶ τούς ἀγῶνες γιά τήν κανονική λειτουργία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος. Καὶ δίνει τό στεφάνι τῶν μαρτύρων σ' αὐτούς πού ἀντιστάθηκαν μέ δλη τή δύναμη τῆς ψυχῆς τους κατά τῶν ἐκτροπῶν καὶ ἀγωνίσθηκαν γιά τήν ἀποκατάσταση τῆς κανονικῆς τάξεως μέσα στήν Ἐκκλησία.

β) Ἡ δεύτερη διαπίστωση ἀφορᾶ τήν ἔνταση ἀλλά καὶ τή διάρκεια αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου. Τήν περιγράφει ὁ πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μέ ζωηρά χρώματα στή συνέχεια:

Δέν εἶναι ἵσο τό νά σοῦ κοπεῖ τό κεφάλι στό μαρτύριο μέσα σέ μιά στιγμή, μέ τό νά παλεύεις τόσο πολὺ χρόνο μέ τόσους πόνους, φόβους, ἀπειλές, φυλακές, ἀπαγωγές, δικαστήρια, χέρια δημίων, ἀδιάντροπες γλῶσσες συκοφαντῶν, προσβολές, ὕβρεις, κοροϊδίες.

Στή φράση του αὐτή διακρίνουμε τό σκληρό κόστος τῶν ἀγώνων γιά τήν ἐπαναφορά τῆς κανονικῆς τάξεως στόν περίβολο τῆς Ἐκκλησίας. Κατανοοῦμε καὶ τήν προσπάθεια τῶν πολλῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν νά ξεφύγουν αὐτές τίς δύδυνηρές καταστάσεις, προφασιζόμενοι δτι τά διοικητικά πάντα ἔτσι ήταν, καὶ τώρα δέν μποροῦν μέ τίποτε νά ἀλλάξουν. ”Αν δέν μποροῦν νά ἀλλάξουν, αὐτό συμβαίνει γιατί λείπουν οἱ ἥρωες ἐπίσκοποι, πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι πού θά ζήσουν αὐτό τό συνεχές σέ διάρκεια καὶ μεγάλο σέ ἔνταση μαρτύριο. Αὐτοί πού θά σταθοῦν στῆλοι φωτός καὶ καθοδηγοί τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος.

Νά γιατί ὁ Χρυσόστομος μακαρίζει

τούς φυλακισμένους καὶ διωγμένους ἰερωμένους. Γίνανε τό ὑπόδειγμα τῆς ἀνδρείας σέ ἀνώμαλες ἐκκλησιαστικές καταστάσεις, ἐκεῖ πού δεσπόζει ἡ βία καὶ ἡ παρανομία. Πάλεφαν ἀντίθετα στό ρεῦμα καὶ ἀποτέλεσαν τό πρότυπο γιά ἐκκλησιαστικούς ἀγῶνες. Λέει συγκεχριμένα:

Σκεφτεῖτε πόσους προτρέψατε σέ ἀγῶνες μέ δσα πάθατε, πόσων τά φρονήματα ἀνορθώσατε, πόσους ταλαντευομένους στηρίξατε, ὅχι παρόντες, ἀλλά καὶ ἀπόντες, ὅχι μέ τή θέα αὐτῶν, πού ἔχετε ὑπομείνει, ἀλλά καὶ μόνο μέ τήν ἀκοή πόσους μακρυνούς ὠφελήσατε.

Μπορεῖ λοιπόν τό ἐκκλησιαστικό πρόβλημα πού βασανίζει γιά περισσότερο ἀπό ἔνα τέταρτο τοῦ αἰώνα τήν ἐλλαδική Ἐκκλησία νά προκαλεῖ θλίψη καὶ κατήφεια γιά τίς ἀντικανονικότητες καὶ παρανομίες τῶν ἐπισκόπων της, ἀνέδειξε δῆμως καὶ τίς μαρτυρικές μορφές ἔκεινων, πού ἀντιστάθηκαν καὶ ὑπέμειναν χίλιους διωγμούς. Αὔτες οἱ μορφές στηρίζουν, ἐνθαρρύνουν, προτρέπουν ὅλους μας νά μιμηθοῦμε τόν ἥρωϊσμό τους.

Άρχιμ. Εἰρηναῖος Μπουσδέκης

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο
Ἐκκλησιαστικής ἐνημέρωσης.

Ιδιοκτήτης:

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.

Διεύθυνση: 19011 Αύλων Ἀττικῆς.

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ,

Ιωαννίνων 6 Μοσχάτο.

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

‘Η Πανελλήνια Πρωτοβουλία γιά τήν Κανονικότητα και τήν Νομιμότητα στήν ’Εκκλησία, στίς 5 Φεβρουαρίου, σέ γιορτή που πραγματοποιήθηκε στήν αίθουσα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» ἔκοψε τήν πατροπαράδοτη βασιλόπιτα.

Οι διμιλίες, πού πλαισίωσαν τή γιορτή, ἦταν συντονισμένες στόν προβληματισμό τῆς ἐπικαιρότητας και ἀποτελοῦσαν κατάθεση ὑπεύθυνης πρότασης γιά τήν ἔξοδο τῆς ἐλληνικῆς ’Εκκλησίας ἀπό τή στασιμότητα και ἀπό τήν ἐμπλοκή στό βαρύ πλέγμα τῶν παραβιάσεων τῆς Κανονικότητας και τῆς Νομιμότητας.

Τό μήνυμα, πού ἡ γιορταστική αὐτή ἐκδήλωση ἔστειλε στή διοίκηση τῆς ’Εκκλησίας τῆς ’Ελλάδος ἦταν διπλό. Πρῶτα πρῶτα, ἔδωσε τό σῆμα ὅτι ὁ λαός δέν πείθεται μέ τίς ἀκατάσχετες τηλεοπτικές ἐπικαλύψεις και ἔξιδανικεύσεις τοῦ διοικητικοῦ χάους τῆς ’Εκκλησίας μας. Καί, κατά δεύτερο λόγο, ἀποκάλυψε ὅτι τά ούσιαστικά προβλήματα είναι ἐκεῖνα, πού συναντάει μπροστά του ὁ λαός καθημερινά καί ὅχι ἐκεῖνα, πού αὐτοσχεδιάζει ἡ ἐπισκοπική φιλοδοξία και φιλαρέσκεια.

ΨΙΘΥΡΟΙ

Μόνο μέ μία σημείωση...

Μεταφέρουμε δυό ἀποσπάσματα ἀπό δημοσιεύματα τῆς Κυριακῆς 11 Φεβρουαρίου, μέ μόνη τή σημείωση, ὅτι τό ἐνα ἀποτελεῖ μέρος τῆς μακρότατης συνέντευξης τοῦ ’Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου καί τό ἄλλο εἶναι κομμάτι ἀπό τό ἄρθρο τοῦ αὐλικοῦ δημοσιογράφου, πού κινεῖται και ἐργάζεται μέσα στήν ’Αρχιεπισκοπή και πού ἐκφράζει πάντοτε τή φωή τοῦ ἀφέντη του.

1. Στόν ’Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο τέθηκε, κατά τή συνέντευξή του, και τό ἐρώτημα: «Τά προβλήματά σας μέ τόν Πατριάρχη είναι ἔτοι ὅπως τά παρουσιάζουν». Καί ἀπάντησε: «”Οχι. ‘Ο Τύπος μερικές φορές διογκώνει ύπερμετρα τά προβλήματα και δημιουργεῖ ζητήματα μερικές φορές ἐκ τοῦ μή ὄντος. Βλέπω ὅτι ἐνίστε ἔξαιτίας τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Τύπου οἱ σχέσεις δοκιμάζονται».

2. ‘Ο αὐλικός δημοσιογράφος ἔγραψε: «“Σιγοκαίει” ἡ διαμάχη Πατριαρχείου-’Ελλαδικῆς ’Εκκλησίας. ΕΝΤΑΣΗ: Νέα γεγονότα τορπιλίζουν τίς ἥδη προβληματικές σχέσεις τους. ’Η ἔνταση στίς σχέσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέ τήν ’Εκκλησία τῆς ’Ελλάδος τείνει νά γίνει καθεστώς».

Οι κρίσεις και τά συμπεράσματα, δικά σας.